RAADSVOORSTEL

Aan de gemeenteraad

Zaaknummer 602658

Onderwerp: Bestuursverklaring TOZO 1

Voorstel

1. In te stemmen met de bestuursverklaring toepassing hardheidsclausule uitvoering TOZO 1 en deze te ondertekenen.

Inleiding

De TOZO regeling (Tijdelijke Overbruggingsregeling Zelfstandige Ondernemers) is een COVID ondersteuningspakket voor ondernemers, gebaseerd op het Besluit bijstandsverlening zelfstandigen, maar dan op sommige punten met versoepelde voorwaarden.

Het ministerie heeft de snelheid van de uitvoering van deze regeling onderkend en een beleidsregel voor toepassing van de hardheidsclausule bij de verantwoording uitgevaardigd. Door gebruik hiervan te maken gelden bepaalde minder zwaarwegende rechtmatigheidseisen bij de uitvoering van de TOZO 1.

Voor de toepassing van de hardheidsclausule is wel vereist dat de gemeente aan het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid een bestuursverklaring afgeeft. De bestuursverklaring is de uitkomst van de verantwoording die het college aan de gemeenteraad aflegt over de uitvoering van de TOZO. De bestuursverklaring is gemaakt op basis van het landelijk sjabloon van het VNG met invulpassages voor de lokale situatie.

Begin 2020 - in de eerste maanden van de coronacrisis - hebben gemeenten op verzoek van het Rijk de eerste Tijdelijke Overbruggingsregeling Zelfstandige Ondernemers (TOZO) uitgevoerd. De TOZO is één van de maatregelen van het Rijk om financiële ondersteuning te bieden aan ondernemers. De regeling is gebaseerd op het Besluit bijstandsverlening zelfstandigen, maar dan op sommige punten met versoepelde voorwaarden. Snelheid van uitvoering was essentieel voor de eerste financiële maatregelen die hoorden bij de crisisaanpak van COVID-19.

De uitvoering van de TOZO 1 startte na een zeer korte voorbereidingstijd, waarbij er nog veel onduidelijkheden en discrepanties waren in de regelgeving. Vanwege de gewenste snelheid werd het speelveld op dat moment nog niet volledig overzien. Daarnaast ging het vanaf het begin om grote volumes aanvragen in een beperkte tijd.

Aantallen Arnhem
Aantal besluiten TOZO 1 levensonderhoud 3709
Aantal besluiten TOZO 1 bedrijfskrediet 205
(NB; dit zijn de aantallen toegekende uitkeringen)

GEMEENTE Arnhem

Medewerkers hebben een enorme inspanning geleverd om te zorgen dat de aanvragers tijdig en met zo min mogelijk bureaucratische belemmeringen, middelen kregen uitgekeerd. Ondanks dat de uitvoering zorgvuldig heeft plaatsgevonden kon op dat moment aan bepaalde rechtmatigheidseisen niet worden voldaan. Van een aantal controlepunten is vastgesteld dat deze niet zo zwaar meewegen in de beoordeling van de controle (zie ook de bijlage hierover). Daarvoor geldt de hardheidsclausule. Deze hardheidsclausule is echter alleen van toepassing op kosten die als fout of onzeker verantwoord zijn ten aanzien van “belangrijke” rechtmatigheidseisen. Een opsomming hiervan treft u aan in de bijlage.

Voor de toepassing van de hardheidsclausule rechtmatigheidscontrole TOZO 1 is vereist dat de gemeente aan het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid een bestuursverklaring afgeeft. De bestuursverklaring is de uitkomst van de verantwoording die u aan de gemeenteraad aflegt over de uitvoering van de TOZO. Ondertekening vindt plaats door zowel het college als de gemeenteraad. Voor de duidelijkheid: als blijkt dat een aanvrager ten onrechte een te hoge uitkering heeft ontvangen, wordt deze altijd teruggevorderd. Dit valt niet onder de hardheidsclausule.

Beoogd effect

De hardheidsclausule uitvoering TOZO 1 van toepassing te laten zijn voor de uitvoering van de TOZO voor bepaalde rechtsmatigheidseisen.

Argumenten

1.1. *De Interne controle TOZO is zorgvuldig opgesteld.*
Voor dit proces is een TOZO M&O (Misbruik en Oneigenlijk) beleid opgesteld, wat aansluit op de regelgeving van de Participatiewet (zie bijlage). Er zijn diverse controlemaatregelen uitgevoerd op de TOZO. Denk aan lijncontroles, uitwisseling van gegevens met het Inlichtingenbureau, het uitvoeren van dieptecontroles, controle vanuit handhaving en accountant.

1.2. *Bij de kwaliteitscontroles die tot dusver zijn uitgevoerd op de uitvoering van de TOZO 1 binnen de gemeente Arnhem zijn geen fouten/onzekerheden geconstateerd bij de TOZO 1 die vallen onder de ‘Belangrijke rechtmatigheidseisen’ opgesomd in bijlage 1.*
De controle is overigens gebaseerd op een steekproef, waardoor niet volledig uit te sluiten is dat er fouten zitten in het totale Tozo1 bestand. Door een beroep op de hardheidsclausule TOZO 1 zullen dergelijke gevallen in de verantwoording niet als een fout of onzekerheid worden aangemerkt. De bestuursverklaring die het Rijk beschikbaar stelt voor deze situatie voorziet hierin.

1.3. *Met het ondertekenen van een bestuursverklaring en door een beroep te doen op de hardheidsclausule TOZO 1 neemt het bestuur, ondanks de zorgvuldige uitvoering en controles geen enkele risico rond rechtmatige verstrekkingen en definitieve vaststelling van TOZO 1 budget door het ministerie SZW.*

Kanttekeningen en risico's

1.1 Niet van toepassing

Financiën

Voor de uitvoering van de Tozo hebben we voorschotten vanuit het Rijk ontvangen. De verantwoording is achteraf, via de *Single Information Single Audit* (SiSa). Op basis van de gemeentelijke SiSa-verantwoording wordt de hoogte van de vergoeding door SZW vastgesteld en vindt - onder verrekening van de aan de gemeente verstrekte voorschotten - de afrekening met de gemeente plaats.

In het kader van Tozo 1 zijn tussen 1 maart en 1 juni 2020 door de gemeente Arnhem 3.709 bijdragen aan levensonderhoud en 205 kapitaalverstrekkingen verstrekt.

Uitvoering

Na ondertekening wordt de bestuursverklaring toegezonden aan het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Het ministerie laat weten de verklaring uiterlijk 30 september 2021 te willen ontvangen.

Communicatie

Niet van toepassing.

Bijlagen

Stukken voor gemeenteraad:

- Bestuursverklaring TOZO 1 gemeente Arnhem
- Beleidsnotitie TOZO Misbruik en Oneigenlijk gebruik (M&O)
- Tabel Rechtmatigheidseisen TOZO 1

RAADSVOORSTEL

Besluit van	
Zaaknummer	602658

DE RAAD VAN DE GEMEENTE ARNHEM;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 21 september 2021, zaaknummer 602658;

gelet op het bepaalde in de beleidsregel hardheidsclausule TOZO 1 Ministerie SZW d.d. 5 februari 2021;

besluit:

1. In te stemmen met de bestuursverklaring toepassing hardheidsclausule uitvoering TOZO 1 en deze te ondertekenen.

De griffier, De voorzitter,

GEMEENTE Arnhem